

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése, Ide küldendők az előfizetési díjak nyiltterek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Nyiltter petitsorra 10 kr.

Előfizetési árak:
Égész évre . . . . . 4 frt
Fél évre . . . . . 2 frt
Negyed évre . . . . . 1 frt
Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetések elfogadtatnak:

Budapesten: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben: Schalek H., Dukas M., Ompelik A., Daube G. L. és társánál és Herndl. Brünben: Stern M.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, a »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Az unalom.

Mi is tulajdonképen az unalom? Az idővesztés megfigyelése. »A boldog számára nincs óra ütés«; reá nézve az idő arany szárnnyakon lebeg. De csigamódjára halad az óra, mely semmiféle érdekelt nem nyujt, érezzük a körülünk lebegő semmiséget és . . . unatkozunk.

Az unalom kísértet, mely bebarangolja a világot és észrevétlenül igyekszik megrengetni minden alapot; néha az államot és trónt is fenyegeti és akárhány római császár retteget tőle. Panem et circenses, ez volt jelszavuk és ezzel igyekeztek megtörni hatalmát. Midőn Franciaországban a fényezés, pipere és élvek legjobban virágoztak, az unalom leginkább divott. A társadalom mindent elkövetett, hogy leküzdje és ha a szellem és élez tetetetlennek mutatkozott, a kéznek kelle segítségét nyújtania. Esztergáltak, kalapáltak, himeztek, kötöltek, tépdeltek; államférfiak és herczegnők versenyeztek egymással, hogy elűzzék e gonosz ellent. Hány találmány köszönhető csupán az unalomnak! Mennyi játék, egylet, társaság alakulhatott, csak hogy . . . meneküljenek el tőle. Minél műveltebb valaki, annál inkább van kitéve az unalomnak.

A keleti nők, kik tudvalevőleg piperével és semmittevéssel töltik idejüket, e mel-

lett soha se unatkoznak, ép oly kevéssé teszik ezt az egyszerű, műveletlen népek. Az alsóbb osztály ritkán unatkozik; a munkás akkor üdül, midőn pihen. A falvakban vasárnap délután az emberek tétlenül ülnek házaik előtt, de azért egyikük se unatkozik. Schoppenhauer azt mondja: »Az élet órainga, mely fájdalom és unalom közl lebeg« — csak hogy ezt a két nagy bajt a magassabb társadalomban legkeservesebben érzik.

Sokan azzal igyekeznek szellemüket magasztalni, hogy minden alkalommal azt hajtják: »Midőn magamra vagyok, soha se unatkozom.« Pedig hát a tehetséges szellemű emberek is unatkoznak néha, midőn magukra vannak. Tudvalevő, hogy vérmes emberek a legjobb társalók, de a magányban az unalom könnyebben vesz erőt rajtuk, mert nyugtalan vérmérsékletüknek hiányzik minden kezdeményezés. A nem unatkozás egyéniség. Ki folyvást tud foglalkozni, ki szellemét önálló gondolkodásra szoktatta, az aligha fog unatkozni.

Vannak emberek, kik mindig és mindenütt unatkoznak; az ő életükben az unalom főnév, míg ellenben másoknál csakis ritkán előfordul melleknév.

Ki folyvást érzi a szórakozás szükségletét, az minden bizonynyal fölületes ember; és a ki e hajlammal enged, élszóvárrá lesz. Már pedig az élszóvárság könnyen

vezet tékozlásra és alláassa a háziboldogságot.

Azért tehát az unalmat már a gyermekszobában kell megtámadni. Gyermeknek soha se szabadna unatkozniok. Csak hogy ehhez nem kell játékszerek özöne, melyeket folyvást ujjakkal kell helyettesíteni; a gyermek-bálok, színház és lovarda egészen nélkülözhetők. Az élyhez és változás-hoz szokott elkényeztetett gyermek legkönnyebben unatkozik. Hogy tehát megmentsük a gyermeket e veszélyes hangulattól, csakis tevékenységre és játékra kell serkentünk. A játék leghatalmasabb művelődési eszköz, a gyermeknél épp annyi, mint felnőttnél a munka.

Ily módon, helyes irány mellett a gyermek mentve lesz az unalomtól, a pajkoságtól és gonosz csinyektől, melyek igen gyakran csakis az unalom születtjei. A szerető anyának jelenléte el fogja üzni e gonosz ellent; ha azonban kedves gyermekeivel is unatkozik, úgy nem fogta föl hivatását.

»Megvetésre méltó a nő, ki unatkozni képes, ha gyermekei vannak.«

Városi közgyűlés.

A városi képviselő-testület jul. 5-iki gyűlésének nagyfontossága ügy képezte fő-

TÁRCZA.

A versenytársak.

Rédei Lajostól.

(Folytatás és vége.)

»Hallja Géza barátom, az a leány oda át, bennünket tönkre tesz!« mondá Krämer ur, ne-felejtis szemű segédjéhez intőzvény szavait, miközben hamisítatlan nyítramegyei kék vászonzól készült zsebkendőjével iparkodott izzadságtól gyönyöző kopasz fejét felszarítani. »Ha ez így tart egy fél évig, tönkre megyek, üzletemet becsukhatom és a esődtől megnyithatom.«

»Uglátszik az itteni hölgyek már teljesen elteltek az ön sima arczéből és lassan-lassan egyik a másik után elmaradot. Ezen segíteni kell és pedig alaposan. Ön különben találékony ember, ki elhatározását érvényesíteni tudja; gondolkozzék fölötte mily alkalmas módon lehetne e nöszemélyt Kovács üzletéből eltávolítani.«

»Udvoroljon neki a véletlekig, mondja meg neki, hogy örületesen szerelmes belé, és hogy miatta elveszti állását, ha ő még továbbra is a vevőket és illás-reggelizőket büvkörében visszatartja; tegyen ön bármit, de valamiképp távolítsa el a büvös leányt, mert Istenemre beteljesül az ige, hogy ön állását veszti nálam, miután ily állapotban a viszonyoknak, a saját személyem igényeire kiadásokat sem fedezhetem.

»És a fiatal nefelejts szemű segéd arca — e biztató szavak hallatára — rajongóbb kifejezést, szeméi mélyebb tüzet engedtek észre venni; egy gyors pillantást vetve Kovács ur üzlete felé és fejét beleegyezéssel meghajtván, mosolyogva mondá: »Hagyja a dolgot egészen reám Krämer ur. Ön

eltávolítom azt a leányt abból a barlangból, hol ő illetlen szavakat kénytelen eltanulni, a mihez ő nagyon is jó erkölcsös és szép!« E szavakat oly lelkesültséggel ejtette ki, hogy az öreg Krämer szemüvegén keresztül gyanus pillantásokkal kereste arczkifejezését, de Géza nyomban foglalatosságot kerestett, e közben esendes, de boldogító mosoly repült tova ajkairól.

Ugyanezen nap estéjén, egy fiatal párt lehetett látni, kik a hold megvilágította keskeny utcán, mely a városon keresztül s a cseregedező patak mentén, ki a mezőre vitt, halkán beszélgetve, mintha avatatlann fülek szerénytelenségétől kellene tartaniok, egymás mellett haladtak.

Eleinte formaszertem egymástól illó távolságban, ünnepléses komolysággal társalógtak, nem kevésbé lévén elfoglalva; de midőn az esti szűröklet fátyla mind lejjebb szállt és az éneklő madarak danája lágyabb és lélekemelőbb lón az egymás közti távolság egyre kiselbedett s végre, midőn távol künn a esendes ligetben a fülemüle sirva-riva csengő dalát hallatni engedé, ott, ott már a szende kis leány, karját a szöke fiatal ember karjába öltve, kereste a nefelejtskék beszédes szemek tüzes sugarait és gondatlanul vándoroltak tova édes megsemmisülésben, bele a sötét éjszakába.

»Elképzelhetlen boldogság volna kedves Mariska kisasszony« sugá az örömtias fiatal ember. »Nagynéném egy összeget ajánlott fel, ha önállósítani óhajtanám magamat és ön rendkívül alkalmas egy üzletben.«

A megzavarodott leányka lehajta szép fejét és langy mosoly hagyta el ajkát, midőn válaszolt: »És az ön megszállhatatlan tisztelő!«

»Azok, azok együttesen a kegyed tisztelőivel legyenek jövőre kettőnk üzleti vevői; azt azonban

nem engedem meg, hogy önnek továbbra is udvaroljanak, mert én magácskát kizárólagos tulajdonomul óhajtom bírní.

Midőn Horváth Géza, így hívták a fiatal kereskedő segédét, a késő éjjeli órákban a nyirkógó lépcsőkön föl, lakására igyekezett, főnöke Krämer ur, fejét az ablakon kidugta és izgatottságtól fuldokolva kérdé: »Tehát ezelt ért?«

»Oh igen a leány holnap reggel fölmond«, válaszolá nevetve a fiatal ember s midőn a legfelső lépcsőt elérte, hol szobája ajtaja nyíltott, az édes mosolyt, mely eddig ajkát környékezte, megelégedett kacajz váltotta fel s örömsugárzó arcczal mondá önmagának: »És holnap én is fölmondok, nehogy szegény Kovács kétségbe essék.

Ma már a versenytársak üzlete ép oly üres, mint megelőző időben, csak tapasztalatban gyarapodtak némileg, hogy nem szabad a fiatalokban oly rendületlenül bizni. Daczára ezen kölcsönös tapasztalatnak ma is oly ellenszennel viseltetnek egymás iránt, akár csak a multban.

A város főterén azonban, egy a kor követelményeinek megfelelő izléssel és beosztással épült új házban, aranybetűs tábla hirdeti boldog és boldogtalannak, hogy »Horváth Géza« üzletében, kor és nem különbsége nélkül mindenki pontosan ki lesz szolgálva.

A fiatal kereskedő pár reggeltől késő estig a vevőkkel van elfoglalva.

Azok a vevők azonban, kik a fűszerkereskedésben kapható édességeken kívül más édességeket is kerestek — ily nemük czikk hiányában — lassan-lassan elmaradotak; a fiatal férjnek már nincsenek idegenek számára érzelmes pillantásai, mert az egészet szükségli csinos felesége, kit ő szebbnek talál — bármely asszonynál a világon.

Kovács és Krämer okulva a tapasztaltakon, üzleteikben segédeket később sem alkalmaztak.

tárgyat. A most már államosított polgári fiu- és leányiskola számára emelendő új iskolaépület ügye nyert itt végre valahára teljes elintézését.

Mindenekelőtt a vallás- és közoktatásügyi miniszter leiratát hallgatták meg, a melyben a miniszter kijelenti, hogy a város régi óhaját teljesítve, — az államilag segélyezett polgári fiúiskolát államosítja s az ennek, valamint az állami leány polgári iskolának befogadására alkalmas épület emelését elhatározta. Ezt illetőleg a következők feltételeket szabja a város elé: Az új iskola épület számára a megfelelő telket a város ingyen tartozik a kincstárnak átengedni; az épület felemeléséhez szükséges kölcsönt a városnak kell felvennie, úgy azonban, hogy azt a kincstár törleszti 2500 frtot meg nem haladó évi részletekben. A míg az épület el nem készül, a két intézet elhelyezéséről a város gondoskodik, s azután is az iskola fenntartására szükséges összeghez évenként 800 frttal hozzájárul s az épület jókarban tartása is mindenkor a várost terheli.

E némi tekintetben terhes feltételek, közül már a tanács sem tart elfogadhatónak kettőt. És pedig azért nem, mert amugy is túlterheli a várost amévi 8000 frtot meghaladó összeg, a melyet kulturális czélokra áldoz. Ezen megokolás alapján nem hajlandó az épület jókarbantartását elvállalni, a mit a képviselő testület is kimondott, olyképp toldva meg az indokolást, hogy a terület és épület egyaránt a kincstár tulajdonát fogja képezni, annak gondozása tehát semmiképp sem tartozhatik a város ügykörébe.

Nem egyezik bele továbbá abba sem, hogy az új épület elkészültéig úgy a fiu-, mint a leány polgári iskolát a város lássa el alkalmas helyiséggel. Ellenkezőleg úgy a tanács, mint a képviselőtestület abban állapodott meg, hogy a fiu polgári iskola jelenlegi helyiségeit 800 frttal, a leány polgári számára pedig az e czélra átalakítandó szegények házát 600 frtért bérbé adja az államnak.

A többi feltételeket módosítás nélkül elfogadták, 800 frtnyi hozzájárulást pedig kiegyenlítő akarla tekinteni a város a következő évre az által, hogy a fiu polgári helyiségeit ingyen engedi át.

Ezek után a közgyűlés elhatározza, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszternek hálás köszönetét fogja tolmácsolni, a tanfelügyelőnek pedig elismerését nyilvánítja az ügy kedvező elintézése érdekében kifejtett buzgólkodásáért.

A polgári iskoláról ezek után még szóba került annak VII. osztályává való kiegészítése, de érdemleges határozatot ez ügyben a közgyűlés nem hozott, hanem függővé tette azt, — tekintettel a tanügyi kongresszus határozataira és azoknak bekövetkezendő eredményeire, — a körülmények alakulásától.

A mi pedig a leány polgárit, illeti annak elhelyezése hosszas, erős vitát idézett elő. Tudvalevő ugyanis, hogy a Tkalcics-féle ház, tulajdonképeni néven: szegények háza, — egészségügyi tekintetben, mint iskola épület — erős kifogás alá esik. A fiu polgári éppen e miatt volt kénytelen ezen egykori lakásából kiköltözöködni. A közgyűlés azonban ennek daczára sem tehetett mást, mint hogy ezt jelezte ki a leány polgári iskola ideiglenes helyül, mivel más, erre alkalmas helyiség a legnagyobb jókarral mellett sem található a városban.

A közgyűlés napirendjére ki voltak még

tüzve a következők: A patak fölött levő két hidnak ujjaépítése, a mit a képviselő testület elfogadott, s a Löbl-féle faraktár alatt elhuzódó és a patakba vezető csatorna beholtozása. Az építési bizottság a kész tervet és költségvetést is bemutatta, de a közgyűlés, elvileg bár elfogadta a tervet, annak kivételét elhalasztotta.

A napirend után Ziegler Kálmán egy már valóban türethetlenné vált körülményre hívta fel a közgyűlés figyelmét. A városban belül ugyanis az utcákon, utóbbi időkben a szekereknek nem szabad megállniok, sem lerakodás vagy felrakodás, sem etetés-itatás czéljából. Mindez csakis az udvaron van megengedve. E tilalom kivált heti- és országos vásároknál valóban absurd állapotokat idézett elő. A vásárra beérkező nép portékájának eladása után most már mind a külfáraik orcsimákban telepedik meg, mert a városban a rend- és csendöröktől nincs maradása.

A város közgazdasági érdekeit mélyen sértő emez állapot orvoslása végett a közgyűlés egyhangulag elhatározta, hogy átiratott intéz a főszolgabírószághoz az iránt, hogy heti és országos vásároknál valójában a szekereknek az utozán való megállás meg legyen engedve.

Evvel a közgyűlés véget ért.

Ünnepség.

Miként rendes levelezőnk velünk közli, lélekemelő ünnepségnek volt f. é. június 29-én Perlak közönsége részese. Ugyanis e napon tartotta a Dunántúli közművelődési egyesület által istápoltt kisdudovó záró ünnepélyét, melyen részt vett Perlak és környékének színe java. A ki ezen ünnepségről elmaradt örökké banni fogja, mert hogy erősebb hasonlattal ne éljünk: e rövidke nap alkalmas volt a világgyűlölőt is kigyógyítani betegségből. Ha még számitáson kívül nem hagyjuk, hogy ezen egyesület hazafias missióit is végez, akkor halált szivünk elfogódása bennünket igaz érzelmek hű tolmácsolásában. Nem egynek csaltak örömkönnyeiket szemébe az apró angalkák okos és hazafias erzülettel áthatott mondókái. De ki tudná méltóan ecsetelni e nap magasztosságát. Minden esetre elismerés illel e szép nap eredménydus sikereinek létrehozásában a ferdáhatlanul ténykedő perlaki hölgyközönséget, a mely a nemes eszmék megtestesüléséért annyira lelkesülni tud. Az oroszlan rész azonban Gróf Gizella óvónőt illel s zt méltányolta a választmány is nyilvános elismerésével. Kétségen kívül hervadhatlan érdemeket szerzett magának az egyesület derék elnöke dr. Böhm Sidney járás orvos ur is, kinek ügybuzgósága teremtetle meg a hazafias egyesületet.

A kis ártatlanok megvendégelése után a felnöttek elégitették ki étvágyukat s midőn a vihar a kerti helyiségből a beltermekbe zavarta a közönséget, tánczra perdült öregje-apraja és jártak mindaddig míg nem a derengő nap sugarai az idő előrehaladottságára nem tette figyelmissé a jókedvű közönséget.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Kérelem.** Lapunk f. hó 1-ével a XIII. évfolyam 3-ik negyedébe lépett; ez alkalommal tisztelettel kérjük azon, előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejárt, azt megújítani,

a kik pedig előfizetési díjakkal hátralékban vannak, mielőbb beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szélküldésében fennakadás történjék.

Tisztelettel
a kiadóhivatal.

— **Személyi hír.** Festetich Jenő gróf Ö méltósága e hó 10-én d. u. 4 órakor néhány heti távollét után zala-ujvári kastélyába megérkezett.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A mura-közi hegyvidéki olvasókör alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

— **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter Gyenis János siklósi kir. adófisztert a letenyei kir. adóhivatalhoz ellenörre nevezte ik.

— **Megbízás.** Kolbenschlag Béla a csáktornyai járás főszolgabírája. Haba István külfarai jegyző betegsége miatt, Barakkó Miklós mura-királyi s. jegyzőt a jegyzői teendőkkel ideiglenesen megbízta.

— **A nagy hadgyakorlatokban,** melyek szeptember közepén Csáktornyan s vidékén Ö Felsője a király s valószínűleg a német császár s több főherczeg jelenlétében tartatnak meg, részt fog venni hat hadosztály mintegy 45 ezer emberrel. Az egymás ellen küzdő három-három hadosztály a III-ik (gráci) hadtesttől s a hozzá tartozó a cs. és kir. Landwehr gyalog hadosztályból, valamint a XIII-ik (zágrábi) hadtestből s az oda tartozó m. kir. (horvát) honvéd gyaloghadosztályból kerül ki. Megjegyezzük, hogy 1887-ben csak egy-egy lovas hadosztály küzdött egymás ellen vidékünkön, tehát a mostani hadgyakorlat sokkal nagyobbak lesznek a multkorinál.

— **Eljegyzés.** Kemény Jakó helyi lakos eljegyezte Löbl Józsa kisasszonyt Alsó-Lendváról.

— **Véres verekedés** volt mult hó 29-én Hoticzán, Mura-szl.-mártoni legények kaptak össze a murántuliakkal s a verekedés oly vegzetes eredményű volt, hogy egynek felhasították a hasát s most a halállal küzd. Egyet a Murába dobtak, de a parton állók szerencsére kimentették. A többiek is kisebb nagyobb sérüléseket szenvedtek. A csendörök a vizsgálatot azonnal megindították s 17 mura-szl.-mártoni legényt el is fogtak, de később — egynek kivételével — szabad lábra bocsátották őket.

— **Öllő szabályozható pengeállással.** Az öllőpengék jelenleg használatban levő összekapcsolási módja abban áll, hogy a penge egy szegecsesel lesz egymással összekötve, mely körülfordulnak is, és a melynek kopása folytán a pengék mint távolabb esnek egymástól és ezzel az öllő elromlott. La Roche Ferencz budapesti lakos ezen bajon az által segít, hogy az öllőpengéket, kiválóan mint a mérnök czirkalom van, köti össze és ez által el van vére az, hogy egy kis kules segélyével az öllőpengék tetszés szerint közelebb vehetők egymáshoz. Fodrász és szabó körökben bizonyára szivesen vesznek tudomást az újításról.

— **Értesítő.** A csáktornyai közs. el. népiskola 27-ik értesítőjéből megtudjuk, hogy a tantestület 8 tagból állott, élén Jenney Gusztáv igazgatóval. Beiratkozott 415 tanuló és pedig 399 helybeli és 74 vidéki. A könyvtár áll 2236 kötetből és 605 füzetből összesen 2841 db. A gondosan ápoltt faiskola jelenlegi állapota következő: 1000 drb. szederfa, 200 drb. vadgesztenye, 5—600 drb. alma, körte, cseresnye csemete. A jómagaviseletű és a magyar nyelvben jeles előmenetelt tanusított növendékek közül a következők részesültek jutalomban: Breznicsár

Ferencz, Marinovics Viki, Marinovics Alajos, Leszkovecz Mari, Jugh László, Golub Fáni, Pintács Miklós, Bogári Teréz, Frász Antal, Horváth Mari, Guszták János, Jendl Józsa, Fodor József, Herovecz Éva, Dvorcsák József, Golenko Ilona, Krályics Mari, Polyák Emma, Saffarics Ilona, Soltics Mari és Györy Paula. Az iskolaszéknek Zakál Henrik elnökle alatt 17 tagja van.

— **Értesítő.** A perlaki áll. el. fiu- és leányiskola XIII. értesítőjéből a következőket emeljük ki. Az intézetben működött 11 tanító. Beiratott 290 fiu, 248 leány, összesen 538 tanuló. Az ismétlő iskolába felvételt 93 fiu, 104 leány, összesen 203 tanuló. Az intézet könyvtárának leltári értéke 1207 frl 67 kr. A szertár 1 telephon, 1 stereoskop, 1 Vermorel Eclair permetező s 4 drb. oltókéssel gyarapodott. Magyarország ezredéves fennállását május hó 9-én az intézet fényesen ünnepelte meg s ez alkalommal avatta fel az ujonnan beszerzett 110 cm. széles és 165 cm. hosszú fehér selyem zászlóját is. Az intézet Tóth Sándor igazgató vezetés alatt állott.

— **A helybeli polg. fiu- és leányiskola** 1895/86-ik évi millenáris értesítője gazdag tartalommal jelent meg. Az értesítő élén Zrinyi Károly tanár foglalkozik hosszabb cikkben a csáktornyai polg. fiuiskola múltjával és a polg. leányiskola keletkezésének történetével. A nagyrdekü s Csáktornya város közművelődésére élénk fényt vető művel lapunk jövő számában bővebben foglalkozunk. Most csak a jelen iskolaév történetéből emeljük ki a következőket: A polg. fiu- és leányiskolában működő tantesztület a 3 hitoktatott hozzászámítva 14 tagból áll. A polg. fiuiskola I. osztályába beiratkozott 57 tanuló, a II-ba 29., a III-ba 17., IV-be 13., az V-be 3., a VI-ba 8., összesen 127 tanuló iratkozott be. Javító vizsgálatra 14 bocsátatták, az osztály ismétlésére 16 utasították. Jutalmakat kaptak: Puhr M., Hadrovics J., Koos K., Polyák D., Klein Zs., Rhédey A., Loparics R., Vinkovics J. Wollák Gy., Polyák P., Frebieczky J., Blau B. és Kozlik J. A polg. leányiskola 2 osztályába beiratkozott 49 tanuló, javító vizsgálatot tehet 6. osztályismétlésre utasítottat 1. Jutalomban részesültek: Jugh R., Králl St., Rosenberg M., Wollák E., Alszezgy P. és Margitai E.

— **Körbenforgó hintaszékek.** mely előre és hátra billeg, talált fel Meskó Ernő lakatos mester. A tulajdonképeni szék forgócsap körül egy lábas talpazaton nyugszik és egy ferden elhelyezett rugóra támaszkodván, billeg előre és hátra a széken ülő egyén bukdaesolása folytán. Ugyancsak a székek foroghatunk körben a forgó csap körül, ha egyik lábunkkal a padlót rugdossuk. Amint állítják, a jelzett szék birtokosai kétszer annyit esznek, mint azok, a kik ilyen testedző szerszám felett nem rendelkeznek.

— **Imitált nyakkendő.** A nyári hőségben — tudjuk — minden felesleges czernaszál terhünkre válik. Hogy a nyakkendő is teher kánikulában, azt legjobban mutatják a turisták, a kik férfi divatcikkkel a kemény gallérral egyetemben mellőzik. Pápai Henrik dr. budapesti orvos a jelzett szempontokból kiindulva olyan inget gondolt ki, a melyen van nyakkendő és még sincsen. Ezt pedig úgy oldja meg Pápai, hogy a tetszés szerinti anyagból készült ingmell részébe beszöveti, himezteli vagy szintartó festékekkel rányomatja a nyakkendőt és — Ez által azt a benyomást nyerjük, mintha dőknel a nyakkendő szél mentén vágja ki ketté nyíló mell szegélyét hosszú nyakken-

valódi nyakkendő csüngne alá mellünkön. E találmánynak jellemző részét képezi még az a körülmény hogy az ingek két részét összefoglaló díszbe kiállítású gomb nyakkendőékül is szolgál.

— **Sárközy Sándor** jöhrü helybeli zenekara ma vasárnap, hangversenyt rendez a Baumhaack-féle kerthelyiségben, melyre a n. é. közönség figyelmét ez uton is felhívjuk.

— **„Millenniumi Kalauz Kiállítási Utmutató”,** a fő- és székváros, valamint a kiállítás területét irásban és képbén hűen és érdekesen mutatja be az olvasónak. A »Millenniumi Kalauz Kiállítási Utmutató« Budapest térképével van ellátva s célszerű és szakavatott beosztásánál fogva, hivatva van arra, hogy a fővárosba érkezőket végigvezesse Budapest és az ezredéves kiállítás területén, felsorolja és illusztrálja annak nevezetességeit és látványosságait, megjelöli az irányokat, melyeken kérdézősködés nélkül eligazodhatik, szóval birtokosának kellemes és szórakoztató tolmácsa leend. Ára 50 kr. kapható: Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyvkereskedésében.

— **Pályázat tűzoltó-anyagra.** A bolognai tudományos akadémia 200 dollár értékű aranyérmét tűzött ki a legeredményesebb eljárás, vagy olyan legjobb készülékre, melynek segítségével fizikai vagy vegyi anyagok égését meg lehetne akadályozni, vagy elnyomni. A pályázat nemzetközi jellegű, s a pályázatok beküldésének határideje 1896. július 30-ka.

— **Betörés.** E hó 8-án éjjel ismeretlen tettesek Kohn Samu dráva-vásárhelyi kereskedő boltjába betörték s onnan különféle árucikkkel s pénzt loptak.

— **Fischel Fülöp (Strausz Sándor)** nyomdaüzlete részére egy **tanuló** felvétetik. 3—4 közép vagy polgári iskolát végzett ifjak előnyben részesülnek.

C S A R N O K.

A király szobái a kiállításon.

A hatalmas történelmi épületesoport fejedelmileg komoly román részében, a legregibb és legszebb magyar építészeti emlék, a jaáki templom fölségesen szép bejárájának tőszomszédóságában vannak a kiállítás legfőbb protektorának, I. Ferencz József apostoli királynak termei.

A honfoglaló Árpád, a vallásalapító szent István korának emlékei közt vannak a király termei. A kor stílje és ő felsége izlése egyaránt megkivánták, hogy rikító pompa helyett nemes izlés, egyszerű, de fejedelmi dísz tegye valóban fejedelmivé ezeket a termeket.

Egy óriási előcsarnok kivül három terme és egy toilette-szobája van a királynak. Az előcsarnok mennyezete fagerendás, középkori stíljben s középkori egyszerű dísz borítja a falakat is. Innen hatalmas szárnyas ajtókon egy nagy terembe jutunk, amelynek csudaszép mennyezete ugyancsak fából való s kapétákra van osztva, amelyek a pécsi székesegyház kápolnájának mintájára rendkívül gazdag színezést kaptak. A teremnek három hatalmas ablaka van, melyekbe az üvegfestés remekei kerültek. Az elsőben szent István, a másodikban szent László, a harmadikban szent Margit alakja van s mindegyik szentet gazdag díszítésű, középkori izlésű keret fogja körül.

A következő szoba a király fogadóterme. A terem boltozatos; a boltozato-

kat és falakat román-stíljú gazdag festésű szíji. Egy fülkében román izlésű nyugvó-ágy van ő felsége számára; maga a fülke nehéz, drága szövettel van bevonva. Egy kemény kőből faragott, gazdagon díszített kandalló a mennyezetig ér föl, előtte pompás faragású, széles, kényelmes pad foglalja el a szoba közepét. A butor mind román stílj, s valamennyi közt legszembeötlőbb egy gyönyörű faragott láda.

Legbelsőbb szobája ő felségének a dolgozószoba. Ablakai a tóra nyílnak, s előtte széles nagy terrász van, ahonnan pompás kilátás nyílik a pozsonyi városházára, a falu templomára, oldalt meg a kiállítás temérdek épületeinek változatos tornyai és kupolái látszanak. Gyönyörűen faragott burtorzat van itt is, különösen szépek a faragott székek, faragott bőrből való támlával és ülésel, továbbá nagyon szép egy hosszabb pad magas, faragott hátfallal s a király íróasztala. A szoba keskeny oldalán itt is kőből faragott, gazdagon színezett kandalló van, amely a mennyezetig ér föl, a kandalló mellett pedig egy kényelmes nyugvó és pihenő helynek berendezett, pompásan díszített kis fülke.

Végre a toilette-szoba következik, amely félkör alakú s már korai góth-stíljben készült.

A király szobáiban, amint az az építészeti stíljnek és ő felsége izlésének is megfelelő, semmi párnázás, semmi lágyság nincsen, mint a renaissance és rococo butorokban: egyszerű, szilárd, kemény, férfias minden, mint a milyen az egész középkor volt. A pádimentom se fa, amit a középkorban nem használtak, hanem gyönyörű mozaik, melyet drága szőnyegekkel s némely helyen pompás bölény- és medvebőrökkel takartak le. Az ajtók és burtok faragsa is középkori izlésű és karakterű, s ennek megfelelően nem használtak sehol dombormívű faragásokat, hanem mélyítéseket, kivájásokat. Minden butor tölgyfából való és sötétre eresztették be, csak a faragásokban és azok körül vannak egyes helyeken aranyozások.

A király szobáinak összes terveit, a szobadíszítéseket, mennyezeteket, burtok rajzait mind Alpár Ignác műépítész, a történelmi épületesoport nagytudásu megteremtője készítette. Ő maga tervezett és rajzolt minden egyes darabot, s a kivitelt is mindenben magyar iparosokra és művészekre bízta, úgy hogy a király szobáiban egy atomnyi sincs külső országból való.

Gyakornok

kellő előképzettséggel a csáktornyai villamvilágítási-telep gőzmalom- és gőzfürdő társulat

i r o d á j a

részére azonnali belépésre, keresztesítik. Ajánlatok az igazgatóság-hoz Csáktornyára intézendők.

Felelős szerkesztő:

Segéd-szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF. ZRINYI KÁROLY.

Kiadó és lapulajdonos:

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR).

Sve pošiljke tiču se zadržaja novinah, naj se pošiljaju na me **Margitai Jožefa** urednika vu Čakovcu.

Izdateljstvo:

Knjižar: Fischel Filipova, kam se redplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . . 4 frt.

Na pol leta . . . . 2 frt.

Na četvert leta . . . 1 frt.

Pojedini broji koštajē 10 kr.

Obznane se poleg pogodbe i fal računajū.

Izlazi svaki tijeden jedanokrat i to: vu svake nedelju.

Službeni glasnik: »Čakovečke Šparkasse«, »Medjimurske Šparkasse«, »Šparkasse Okolice Čakovca«. i. t. d.

Poslije delegacijah.

Iz jedinih novinah čitmo sledeće o delegacijah, koje su se vu Budapeštu ne zdavnc obdržale.

Pred dvemi tjedni zaključena sjeditba državnih delegacijah spada vsikak vu znamenitije onih, koje smo po ljednjih godinah doživeli. Zanimljiva je bila prije svega licnost ministra spoljnih poslova grofa Agenora Goluchovskoga, koji je sad prvi put izišl na srēdu sa svojom osobom i svojim nazorima. Prošle je godine odmah poslije ostavke grofa Kálnokya nastupila sjeditba delegacijah vu Beču, i tako nije današnji minister onda ni imal prilike da podrobnije govori o svojim nazorima. — Grof Goluchovski je diplomata sa svim modernog kova. On neide za tim, da svojim rečima skrjuje svoje misli; on zna, da čovjek vu vre.nenu novinah, brzojavah i telefona nemore cēli svēt da vkani. Toliko pameti i vještine nigdo nema. Zato se moderna diplomacija laća baš toga sredstva, da otv.eno o onome govori, kaj vsaki, koj se politikom bavi, mora da zna ili da pogodi. Zabav. bi ruski diplomata na primjer tvrdio, da Rusija ne Elepi za Carigradom i Dardanelima — kad historija i politički čini od sto godinah ovamo protivno dokazuju. Onaj diplomata, koji anda odprto priznaje, kaj cēli svēt zna, taj lahko dolazi do glasa

energičnog ili neustrašvog državnika s druge strane će se uvijek naći ljudi, koji će reći: »Kad grof Goluchovski ovako govori, onda baš protivno mora biti njegova prava namjera«.

Naš je anda minister spoljnih poslova vu mnogim stvarima govoril odrešito i otvoreno. Njegov predšastnik grof Kálnoky vsaku je reč zbiral i nikad nebi upotrebil izraz dvojbenog ili iznenadnog značaja. Korektan je bil od početka do kraja, pak nigdo mu nije mogel predbaciti, da optimistično ili jednostrano sudi o političkom položaju. Grof Kálnoky nije bil državnik vu pravom smislu sve reči; njega su brojili više vu diplomate prve vrste, pak kakov takov je on i vodil spoljnu politiku monarkije — vu koliko je to volja Njegovog Velicanstva dopuščala. Grof Kálnoky uvijek je zastupal to načelo, da se politika neda na poduže termine voditi, jer nigdo nije kadar točno predviditi, kaj more i kaj nemore da bude. On je najvolno pustiti, da se stvari prirodinim načinom razvijaju, pak je za najbolje držal, da se date prilike apotrēbe, a da se nemisli na to, da su jedan državnik ili jedna država mogući te prilike stvoriti — po svojoj volji iliti zelji. Kad bi mu negdo predbacil, da je njegova politika suviše pasivna, prez dela i uspjeha velikog, onda se je grof Kálnoky rado pozival na complicitirani državopravni

i narodnostav naše monarkije, koja nedopuščala, da se vodi politika veliki planoval i energičnih mjerah. Austrijanci zeliju jedno, Magjari drugo, Slaveni treće, Rumunji četrti — pak zato je vodil grof Kálnoky uvijek politiku monarhije od jednog fait accompli de drugoga, koji su, razumije se, ne on, nego okotnosti stvarali.

Izgleda kao da grof Goluchovski spada vu drugu vrstu državnika. Čitali ste, kako on vu delegaciji odrešito, za diplomatu vanredno otvoreno govori. Način, kako je on svoj sue o Turskoj i o Srbiji vu delegaciji izrekel, podsjeća na način englezkih državnika, koji rado kažu bobu bob, a popu pop! Malo bojazljivi političari bojali su se, da će sultan odmah poslati svoga poslanika vu Beču bar na tromjesečni dopust. — Medjutim je visoka porta zuske reči našeg ministra spoljnih poslova mirno progutala, a nije nemoguće, da će otomanka vlada šta više biti sada poslušnija prema željama i savjetima evropske diplomacije. Izgleda, kao da se i program iztočne politike grofa Goluchovskoga znamenito razlikuje od programa njegovog predšastnika. Već više puta razmel je on da stane na čelo aktualne diplomatske akcije signatarnih veselisa i dosad je uvijek bil tak srećen, da poluci neki uspjeh. Izgleda, kao da grof Goluchovski nemisli voditi monarhiju vu »Schlepptau-u«

Z A B A V A.

Jedan, kojemu gore fali.

Takov jedan je bil mlinarski dječić Ferko pri mlinaru Jakobu u Podlurnu ili Otoku ili Skarjaku. ili mozbit gde drugde i to, da mu gore fali, je on više krat dokazal, kad je proti pedesetim godinam starosti stupal te uslied toga došel u ona lieta, u kojih većina njegovih zemaljakah pametni postaju.

Kad je anda proti pedesetim išel i svi, koji su ga poznavali, su zgubili nadu, da bi se pri njem to čudo moglo pripetiti, da bi pametan postal, onda se je on na jedan krat... zaljubil... i to je bil prvi dokaz. — Predmet njegove nedužne i čisto protulietne ljubavi, bila je neka dotepean deklesa, koja pri mlinaru Jakobu već tri tjedna svinje hranila... i to je bil drugi dokaz. — On sam je bil mlinarski dječić bez ufanja na avanziranje, pak ipak se je notel tri krat, jedan za drugim iz prodekalnice hititi dati. To je bil tretji dokaz.

Tu se ipak moramo mlinara Jakobu čuditi, koj je tak daleko dotieral, da je čovieka, koj niti nije znal misliti, na pametni put dopeljal, a to je Jakob još k tomu posve jednostavno zpeljal.

On je najme iz osviedočenja znal, da pri Ferku razgovetan mig više vriedi, nego klafter duga prodectva. Stoga je on Ferku, koj mu je beketajuć svoju ljubav naprama deklesi priznal, probom iz največkšega lagva svoje duboke pivnice dokazoval, da u njegovom službenom položaju niti žena niti vino nije na hasen, ali vino ipak manje škodi.

Čim je Ferko više koštal, tim je bil više osviedočen, da u vinu istina leži. A kad je mlinar sa punim i zapeaćenim vrčom došel, te mu istoga tim, da je nutri šest poličov najboljega kaj samo na daleko i široko rasti more, i da je taj vrč i s-vinom skupa samo njegov, ako deklesi, koja mu se pristoji kak kravi bagarinske čizme, dade pasaport, onda se je deklesa sama od sebe iz njegovog srca zkopitala.

On vuzme vrč, te svojum krv vužigajućom dragocienostjum odide u svoju nahizju sobicu te ju skrjuje pod svoju postelju, a svinska deklesa je tim dobila pasaport te si je slobodno mogla sad drugoga norca iskati.

Ferko je od sad imal samo jednu dragu, svojega vrča punoga najboljega, kaj samo na daleko i široko rasji more. Kad je samo imal malo vriemena, to je otišel u svoju sobicu, vzel jo vrča iz njegovog zkrovišta izpod postelje, opipaval, ga pregledaval ne-

ozledjeni pečat, stepel ga jedno malo, da je čul malo ločkati a onda ga je opet spravil na njegovu skrovno miesto pod posteljom.

On je to vino samo u duhu uživaj, jer je on hotel dužo i dužo imati od najboljega kaj samo na daleko i široko rasti more.

Žalibože bil je tepec navučnik, koj je u istoj komorici spal, posve drugoga mnienja o pitju vina. On je vzel dobroga svedra, šujim načinil na pehara jednu malu luknjicu, te je na nju vlekeli čecal, da mu je srdcece od veselje skakalo, luknjicu je onda voskom zalieci il to je tak opetovano činil, dok se jedan krat Ferku ipak nije čudnovato vidilo, da se je u vrču dan na dan sve tu glasnije i jasnije ločkalo. On je anda pečata odtrgnal i tu se je sad moral osviedočiti, da u vrču neima niti do polovice od najboljega kaj samo na daleko i široko rasti more.

Najprije je Ferko zabezeknut gledaj, kak tele nova vrata, a zatim zdignul takovu larmu i krikul, da se je sve, kaj je imalo noge, skupdrčalo i onda je svakomu svoju nevolju tužil, kak to nemre prerezmeti, da je vino iz zapeaćenog vrča van vušlo.

Kad pak mu je mlinar Jakob rekeli, da neka pregleda dno vrča, nebi li mozbit tam bila kakova luknjica, odgovoril je posve prostodušno Ferko:

Njemačke; izgleda, da je on moguć i s Rusijom sporazumjeti se, ako to prilike iztočne politike budu zahtjevale. Tu naročita velim »izgleda«, jer bude stopram sa čini i činjenice dokazal, hoće li na naš minister spoljnih poljnih uvijek biti onakov, kak on danas izgleda.

Kaj se same političke situacije tiče, ona je razpravama vu delegacijama prilično razsvjetljena. Trojni savez postoji kak i prije; on vodi obranbenu, miroljubivo politiku vu vsima pitanjima, koja se tiču srednje Evrope. Kaj se Balkana i daljeg iztoga tiče, tamo su ruke svijuh saveznika tako odršene, da bi se danom prilikom Austro-Magjarska mogla s Rusijom ili Englezkom, a Italija cak i s Francezkom sporazumjeti. Utisak razlaganja grofa Goluchovskoga kak i pojedinih govornikah vu pogledu na budućnost izloka nije baš bil optimističan. Sam ministar moral je priznati, da se odnošaji vu Turskoj vse više i više na nizbrdici razvijaju. Vsaki dan nosi vesti, da se Grki i Turki još vsaki dan koljeju na ostrvu kretskom, da seprekidno nekaj giblje i buni po Makedoniji, da ovde vlada gladovanje, tamo opet krajuji nered — jednom reći, da se sprema pomalo i postepeno razpad turske carevine i lakovo je stanje zavladalo, ne zato jer se grčki, ruski ili englezki agenti iliti buntovniki muvaju po Turskoj — jer tih danas zaista nema — nego zato, jer stanje na Balkanu i vu Anatoliji zevsema anarhistično.

Treba jesen pričekati, hoće li da bukne ustanački prevrat (revolucija) vu Turskoj, ali ako ga i nebude, vsikak će ovo den snje stanje do protuletja 1897. godine tinjati, pak će anda zavisiti samo od nemoći turske vlade, od razpoloženja Rusije ili Englezke, gde će se lonec najprvije prehititi. Svakako je sreća, da ako bi toga već ovoga ljeta bilo, da mir medju velesilama neće stradati, jer kao da ima dosta polja i mjesta za istočne aspiracije svijuh tih silah.

KAJ JE NOVOGA ?

— Prosimo naše poštvane predplatnike, naj nam vu novim pol ljeta predplatne zaostatke čim pređi pošljeju i predplate ponoviju!

Koliko ima ljudi na zemlji.

Englezki statističar Holt izračunal je, da na čeloj našoj zemlji stanuje 1480 milijuna dušah Vu Europi ima ih 357 milijunah, vu Aziji 826 milijunah, vu Afriki 164 milijunah, vu Americi 132 milijuna, vu Australiji 3 milijuna, a na Polineziji 8 milijuna dušah.

Istorijska vina.

Pradomovina vinove loze je južna obala Kaspijskoga morja, gde je bila pradomovina semiškoga plemena, ter je stalno, da je Grkom bilo poznato vino, vu čijem je kulturnem razvitku bilo ono velik čimbenik. Semiti su bili prvi, koji su od grozdja delali opojni napitek, koma ima čovječanstvo, da zahvali vnogo vžitka i radosti, ali i vnogo nesreće i nevolje. Iz toga kraja preselila se loza vu Siriju, pak vu Malu Aziju, pak su ju Fenicani sa sjevera i juga donesli vu Grčku. Rimljani su dobili lozu Grka, koji su se naseljavali na južnoj obali Italije. Tu je loza stala tako ljepo uspevati, da je Sofokle vu 5. stoljeću pred Jezusa nazval Italiju najmilijim boravištem boga Baka Vinogradarstvo se je po Italiji tak hitro širilo, da je poljodjelstvo tak, da su morali žitelji dobavljati žito iz vana. Vu Raveni je bilo vino faleše od vode, tako da je Marial rekell, da bi rajši imel zdenca, nego vinograd. Vu Galiji su tulikajše posadili Grdi vinovu lozu na brežuljih Massilia — vezdašnja Marsilja. Odovud prenešena je loza vu Španjolsku, gde joj je poliji bil na putu islam. Iz Francezke preko Rajne nije se razširila loza za rimske dobe, ali se je razširavalo vino.

Tabor cilindrom i širokim rukavom.

Iz Pariza javljaju, da se je vu čeloj Francezkoj započela agitacija proti nošenju

cilindra i proti širokim rukavom gospojnskih haljina. Tvrdi se, da je cylinder postal neelegantan, ar ga nosi čeli svēt. Zato su zamolili princa Walasa, koji je po mužku modu mjerodavni faktor, da najde cilindru zamjenika. Princ Walles vpelal je već vu plesnu dvoranu i vu kazalište mehki črni škerlak. Isto tak odzvonilo je već širokim »balonskim« rukavom gospojnskih haljina, ar već vse prve parizke firme priugotavljaju vuzke gospojnske haljine s gladkimi rukavi.

Moderne Amazonke.

Slušateljice na americkih sveučilištih uvadjaju vezdu vu svojih družtvih mužku opravu. Na sveučilištu vu Bryu Mavru bave se už to i raznimi muzkimi sporti. Navadno nosiju črni frak, hlače do koljena i svilne štomfe. Oprava upliva i na mišljenje mladih dama i Amerikanci već zdihavaju, da se nijedna od njih neće udati.

Bog — i Englezi.

Nekoje novine vu Pretoriji pišeju: Neki dan zestal se Englez sa urodjenim Boercem na vulici. Razvezali su razgovor, vu kojem je Englez silno hvalil moć Englezke, dokončal ovimi rečmi: »Znajte, dragi moj, englezka je država tolika, da vu njoj nigdar nezahadja sunce!« Na to mu je domaći Boerac odgovoril: »Vjerujem zdrage volje! Bog dobro pozna zločestoću Englezov, pak je s toga mislil, da ih nesme pustiti ni jednu minutu vu knici, ar bi mogli včiniti kaj česa.

Novo računanje vremena.

Novo računanje vremena su vu Americi, a zagovarjaju ga englezke novine. Po tom računu imala bi godina trinajst mjeseci, od kojih bi prvih dvanaest imalo vsako 28 dana, a trinajsti vu navadnoj godini 29, a vu prestupnoj godini 30 dana. Amerikanci veliju, da bi ta razdelba bila dobra zaradi toga, kaj bi tjedna vsakoga meseca zapadali na isti datum. Recimo, da bi pondeljek došel na 1. januara, to bi pondeljek padal na 1., 8., 15., 22. vu svakom mesecu čele godine,

»Na dno gledati bi bilo badava, jer meni gore fali!«

On je tim hotel reći, da vino odzgor vrća fali, a ne dole.

I ovo je bil četri dokza.

Vodeni beteg bugjilarisa.

Koga nije sreća razmazila (scartala) i tko bogatstvo samo iz pripoviedanja pozna, on, vieruj mi, ima ravnovrstna veselja na ovom svijetu te je više krak radi stvarih, koje u obće bogatašu ništ neviriede, ves blažen i zadovoljan, kak dečec radi svojih prvih hlač ili dievojčica radi svoje prve, bebke, koje k godovnu dobe.

Nj.mu napitak iz kak kristal čistog zviranjka ide bolje u tek nego zievajućemu milijunašu najbolji champagner, najjednostavniji cvetek ga razveseli, napriprostija pripoviedka, kakve ja ovde pišem, stavlja ga u sedmo nebo od miline, a ako vidi, kak leskajuće se zlato pravi put najde i dobroćinstvo tvori, onda si riblje ruke od samoga veselja.

Ovo zadnje se je ne davna sa velikim dobroćiniteljem vojvodom Karlom Theodorom, bratom naše kraljice, s bavarskim princem dogodilo.

Ja znam, da Ti dragi moj četevec kad i kad zalukneš u koje novine, i onda znaš,

da pravo plemstvo nestoji iz nebrojenih predjov, nego iz požrtvovanja za trpeće čoviečanstvo.

Zato ov vojvo la nije se sramoval na školskih kupah sedeti te se pod vodstvom najučenijih muzevah za izvrstnoga liečnika očih izobraziti, ali ne radi vremenitog dobitka, nego da se službi siromaštva i nevolje, tuge i zdvojnosti alduje.

I kad se je svoju umietnost izučil, onda niti na siromaških sliepkih nije manjkalo. Oni sad k njemu dohadaju od svih stranah kak snieg iz oblakov, i najdu pri njem ne samo bezplatnu obskrbu, nego i bezplatni sladki vid svojih očih.

Negda medjutim u njegov spital zabludi i gde koj bogataš, a visoki liečnik ga zato nehiti van, jerbo zna, da najbogatiji sliepec spada med najsiromašnije ljude i da čversto povierenje već poloviku zdravlja sobom nosi. Samo se taj visoki gospodin silno onda zna razsrditi, kad vidi, da takov bogati siromak je k njemu samo zato došel, jer bude ovde badava liečen, dočim bi na kliniki u Beču, Peštu, Pragu za obskrbu imal na dan nekaj platiti. Takov slučaj se je nedavno pripetil.

Nieki dan je takovoga sliepoga bogataša dopeljau u vojvodin špital njegov modri poslužnik i jer je bogataš bil sliep, te je mislil, da ovu falingu mora svojom bogatom odečom

i nekolikimi dragimi kameni na prstenju pokriti. Zato je bil tak bogato oblečen s punemi prsti prstenja i dragih kamenov, da bi i čoravi bil mogel videti, ov gospon izhadja u jednaku liniji od glasovitoga Midasa z dugemi oselskimi vuhi, koj si je u staro vrijeme sve zube na hrđanju zlata spotrl, te bi polag svega svoga neizmernoga blaga i bogatstva bil od gleda poginul, da ga nije vinski bog Bachus prek vode dal prepeljati.

Kak je vojvodu ova ohola nevolja u dušu nuter ozlovoljavala, tak mu je zlovolja još rasla više i više, kad je med spomenkom zeznal, da ova izvanjsko leskanje sa dobrotom srđca, svietlučajući prsti sa darežljivom rukom ovde nisu svojem mestu zajedno, dapače privušči sliepi oholnjak samomu sebi sve, a drugem nevušči niti seksera, niti krajcara, niti filira.

Leskajući najme skupec je najme očitoval, dok mu je vojvoda oči pregledaval, da je već bil pri jednem glasovitem očnem liečniku u Beču te si po njem hotel dati mrenu iz oka izbosti; ali liečnik je od njega preveć potrebuval, punih hiljadu forintih, te je zato došel k vojvodi, koj betežnikom odmah kožu nesvlači iz živoga još tiela, nego vraći iz dobrog srđca i badava.

Na to se vojvoda zlobno nasmeje, kak se za tak dobroga gospodina skoro niti pristojalo nebi i reče:

Pronuncij kardinal Agliardi.

Vu nedelju prije podne prijel je papinski pronuncij kardinal Agliardi vu bečkoj nunciatu i gratulacije čeloga dvora, koje su mu doneli posebni izaslanici Nj. Veličanstva, nadvojvoda i nadvojvodkinja. Po poldan od 3 do 5 vure prijelam pronuncij gratulacije vsake fele dostojanstvenike, ministre, diplomate i deputacije.

Vu čast novom kardinalu bil je dvorski obed komu nazočni bili vsi članovi nunciature. Vu nedelju na večer bil je obed vu nunciatu.

Njegovo Veličanstvo odlikovalo je nuncija velekrstom reda sv. Stefana, koji je kardinalu donesol magjarski minister a latere barun Josika.

Drugi dan ob 11. vuri pred poldan primil je kralj pronuncija Agliardia vu oprostnu audienciju, vu kojoj je i prijel njegovu opozivnicu.

Nasljednik princa Hohenlohea.

Iz Beča javljaju, da je generalmajor princ Rudolf Lichtenstein imenovan definitivnim prvim vrhovnim nadvornikom Njegovog Veličanstva. Time je dovršen provizorij, koji je nastal iz smrti princa Konstantina Hohenlohea, meseca februara t. g.

Novi vrhovni nadvornik princ Liechtenstein, rodjen je 18. aprila 1858. vu Beču, ter je osmi član ove visoke familije, koja na dvoru Habsburgovaca obavlja dostojanstvo vrhovnog nadvornika. Prvi je bil Ivan Liechtenstein ljeta 1370. za vojvode Albrechta III., drugi Henrik Lichtenstein ljeta 1407—18. za vojvode Leopolda; treći Pavel Lichtenstein ljeta 1493. za cara Maksimilija I., četvrti Karl Liechtenstein ljeta 1600. za cara Rudolfa II.; peti Gundeker Liechtenstein ljeta 1629. kod cara Ferdinanda II. i njegovog nasljednika Ferdinanda III.; šesti Anton Liechtenstein, ljeta 1711, kod cara Karla VI.; sedmi Karlo knez Liechtenstein, od ljeta 1849—1865. za cara Ferenc Jožefa I. — Njega nasljedil princ Hohenlohe, a ovoga opet član familije Liechtenstein.

Kratke novosti.

— Nadvojvoda Franjo Ferdinand od

»Moj dragi gospone, vaša mrena na očih je zrela i ako nebude izbodena, tak je vaš vid fix i fertig za vekivečna vriemena! Ali vi još vu jednom betegu trpite, koje vam takaj hoću zvratići. Vaš bugjilaris najme ima vodeni beteg. On je natečeni te je blizu da se razpukne, i to tak blizu, kak krava, koja je na mladu frišku detelju zašla se past pak se je nadula.«

»Meni se takaj vidi, da ste vi paradižuška ptica, i jer takove ptice riedko kad u moju karletku zablude, tak mi nebudete zamerili, ako vas na hasen siromaških bežnikov, koji samo polag pazljive dvorbe i dobre košte mogu ozdraveti, jedno malo ofurdam te vas po nekaj toga svetloga perja, koje i onak već težko nosite, riešim.«

Pri meni košta operacija dvie hiljade forintih. Vam medjutim prosto stoji ovu pogodbu prijeti il odbiti, čisto po volji. Ako vam je ovo nekoiiko forintih dragše nego vid očih, tak morete pustiti, ako pak pogodbu primete, tak moremo odmah početi.«

Ovak je govoril vojvodski plemeniti liečnik, »slepomu skupcu nije drugo preostalo, kak milostivo dopustiti, da mu se bugjilaris jedno malo na pipu metne.

Za istinu, u ovom slučaju je leskajući se, a pri tom slepi novac ipak jedan krat

Austrije-Este imenovan, je pokroviteljem pod previšnjom zaštitom stojeće česke akademije znanosti, književnosti i umjetnosti kralja Franje Jožefa vu Pragu i pokroviteljem pod previšnjom zaštitom stojeće akademije znanosti vu Krakovu.

— Vnogo spominjani agent Emile Arton, koj je bil zapleten vu Herzovu i Reinachovu affairu, ter obtužen s prevare dinamičskog družtva, obsudjen je 29. juniuša vu Parizu na 6 ljet zatvora.

— Vu Nancyu odkriven je 28. juniuša spomenik bivšem predsjedniku francezke republike Carnotu. Minister unutarnjih poslov Barthou držal je pri tom govor, vu kojem je dičil Carnota kakti suosnivača francezko-rukog saveza i utemeljetila mira evropskog.

— Deficit sjedinjenih država za minul u računsku ljetu (30. juniuša) iznosi 25.500.000 dolara.

— Dosadašnji knez otoka Samosa, Georgij paša, imenovan je generalnim guvernerom Krete; Stefanaki Musurus bey knezom Spmosa; bivši poklisar vu Teheranu Cherusedin bey valijom vu Vanu; general Hasan paša, guverner vu Kandiji, savjetnikom valije kretskog; Sulejman Asaf paša guvernerom vu Kandiji; a Abdulah paša, muširo, ter kakti takav ostaje i nadalje vojnim komandafom na Kreti.

— Padanje cene žitka vu mesecu juniušu, bilo je ovak:

	juniuša 1.	juniuša 30.	padanje na méter-centu
pšenica vezda	6 for. 65 kr.	6 for. 40 kr.	20 kr.
pšenica za jesen	6 for. 64 kr.	6 for. 35 kr.	29 kr.
brz za jesen	5 for. 61 kr.	5 for. 25 kr.	36 kr.
zob za jesen	5 for. 41 kr.	5 for. 20 kr.	21 kr.
kuruz za jesen	3 for. 94 kr.	3 for. 79 kr.	15 kr.

Dobre žepne i sténe vure za fal cene moči dobiti pri *Pollak Bernatu vurar* vu Čakov u (Pijac, Šparkassa). Pri njem se *uzimljeju vure takaj za popravke za fal cenu.*

Nekaj za kratak čas.

Ženitba.

Mužek! »Prosim ponizno gospona plebanaša, jeli bi me hoteli zutra odmah zapisati,

pravi put našel, najme put u sirotinku kassu, i zato si svi ribljemo ruke od samoga veselja i dobre volje.

Čuska visoke ruke.

Kad sam baš pri odhranivanju diece, dohadja mi na pamet životopis pokojnoga niemškoga cesara staroga Vilhelma, kojega sam poslie njegove smrti, pred kakovimi trimi godinama čel. Taj životopis je pisal nieki profesor berlinskog sveučilišta, kojemu je dobro bil poznat strogi način odhranivanja princev, na pruskom dvoru. Stari cesar Vilhelm nije bil za svoje mladosti niti od svoje rodbine niti učiteljah cartan, a to se bude iz sliedeće pripoviedke najbolje moglo videti.

U jednom kutu svojeg vrta, ne daleko od cesarskog grada u Berlinu, dal je cesar Vilhelm, za onda još samo pruski kralj, zavod za protestanske bogoslove (theologe ili klerikuše) zidati. On je sa generalnim inspektorom pregledal miesto, gde će se taj šimunarium zidati i rekel, dok su pri tom do jednog, ne baš liepog hrasta došli: »Ovo drvo ima bezuvietno (okvetlen) ostati kak ovde stoji!« A drvo je bilo baš onde zidanju jako na zadevi, pak je zato inspektor

ar sam se već zaručil s dovicom Katom zvonarovom«.

Plebanoš: »A čovek — tak naglo, im zakopali smo stopram vašu pokojnicu«.

Mužek: »Baš zato gospon plebanoš, ar da bi se privčil na mir domaj, bilo bi mi kesneše jako težko privučati se novo zlo«.

Debeloča.

Gospon: »Kaj, pak vi prosjačite? Čovjek, im ste vi strašno debeli?«

Vandracev: »Pak to je baš nesreća, da mi neće nigdo prikazati peneze, da bi se mogel vratići od debeloče.

Vekslin.

Vumrl je jeden židov milijunaš, pak je ostavil ves imetek svojim sinom uz pogodbu, da mu vu raku postaviju 20.000 forinti, ar stom svotom, da je on započel svoj posel.

Prefrigani ali poslušni sini deli su vu raku »Vekslina« od 20.000 for. i obvezali se, da budu izplatili svotu za zakonitimi interesi, čim to bude otec potrebuval.

Na plesu.

Frajlica: »Vidite, gospodin sudec, ja imam sreću, — čim stupim vu dvoranu, već se vse vrti okolo mene«.

Sudec: »Baš kak kod mene, milostiva frajlica, kad dojdem okolo pol noći iz krčme«.

Cigan kakti soldat.

Cigana su vzeli med soldate, i akoprem da se je vsaki dan više put pral, izgledal je ipak črn i zamazan. Njegov kaprol, koji je osobito na čistoću pazil, nije nikak cigana trpel, te bi ga vsaki dan zešpotal i rekel mu: »I opet se denes nisi opral«. Cigan je odgovoril, da se je, ali da mora voda kriva biti.

Jednoga dneva nahrupil je kaprol zevsum oštočum na cigana i rekel mu je, da ako se nebude bolje pral, da će ga on sam ribati. Cigan je odgovoril srdito:

»A gospodine, kad ti kažem, da sem se pral«.

Kaprol se nasmejtal i rekel: »Kak se ti podufaš meni reći »Ti«.

»Oprostí mi gospone, ja sam mislil, da sam ve med cigani«.

Glád Ferencz.

Hoffmann, tak se je naime isti zval, cesara više krat prosil za dozvolu, da bi to zadevajuće drvo dopustil da se posieće. Ali cesar je ostal pri svojem i kad goder bi Hoffmannu predložil na odstranjenje drveta, odgovor je svaki krat bil »ne«.

Kada je cesar jednoč opet došel gledat gde zidju, i sa Hoffmannom mimo tog nesretnog drveta prešel, reče inspektor na pol zvolnim glasom: »Ali Vaše veličanstvo, ovo drvo ovde odviše zadeva, a ktomu nije niti kakvo fino niti liepo drvo, nego je, kak i sami dostoje videti jedan navadni stari i grbavi hrast, koj ne samo da ovde na prolazu zadeva nego i cieli dvor šimunariuma nagrdjuje. Ja nikak nemrem prerazmeti, kakovo nagnutje more Vaše Veličanstvo naproti tomu drvetu imati«.

»Moj dragi Hoffman« — odgovori sada cesar svojemu pratilcu, njegovo oštro pogledavši — »kad sam ja još mladić bil, moja pokojna teca me je pod ovim hrastom pošteno čusnula (šupila) za vuho. Meni je ona čuska bila potrebna, ja sam ju zaslužil i dobro mi je činila. A sad molim, da više niti jedne rieči nitko neizusti o tom, da bi se ovo drvo poseklo!«

Em. Kollay.

Gabona árak. — Ciena žitka.

1 m.-máza.	1 m.-cent.	frttól	frtlig
Buza	Pšenica	6-25	—6-50
Zab	Zob	6.00	—
Rozs	Hrč	5-25	—
Kukoricza ó	Kuruza stara	4-00	—
» » uj	» nova		
Árpa	Ječmen	4-40	—
Fehér bab uj	Grah beli	6-00	—
Sárga » »	» zuti	5-00	—
Vegyes » »	» změšan	5-50	—
Lenmag	Len	8.00	—
Bükköny	Grahorka	4 00	—

Odgovorni urednik
MARGITAI JÓZSEF.
Glavni suradnik
GLAD FERENCZ.

Nyilttér.*

E rovat alatt közöltékért sem alaki, sem tartalmi tekintetben nem vállal felelősséget a Szark.

Henneberg-selyem csak akkor valódi, ha közvetlen gyárból rendelik — fekete fehér és színes 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos, kez-kázott, mintázott, damasztot sat. (mintegy 240 különbözö minőség és 2000 mintázatban stb. a megrendelt áru, postabér és vámmentesen a házhoz szállítja és mintákat postafordultával küld: *Henneberg G.* (cs. és k. udvari szállító) *selyemgyára Zürichben*. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. 1

Hirdetések.

2108—96 tk.

Arverési hirdetmény kivonat.

A csáktornyai kir. járásbírótság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy kiskorn Sárdi József, Ferencz, Imre és István dr. Tuboly Gyula megyei t. l. ügyész által képviselt végrehajthatóknak — Gajnik András első-zebáneci lakós végrehajtást szenvedett elleni 400 frt tőke követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai kir. törvényszék a csáktornyai kir. járásbírótság területén levő VII. hegykerületi 782. tk. 725. hrsz. a. ingatlan 150 frt; és VII. hegykerületi 220. tk. 569. hrsz. a. ingatlant 131 frt az árverést ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelelt ingatlan az

1896. évi július hó 31. napján d. e. 10 órákor

a VII. hegykerületi község biróházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alol is eladatni fog.

Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett arfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át szolgáltatni. 547

Kir. járásbíróság mint tkv. hatóság.

Csáktornya, 1896. május hó 22-én.

1539. sz.
kv. 1896.

Árlejtési hirdetmény.

Csáktornya város előljárósága ezennel közhírré teszi, hogy a csáktornyai építés alatt levő lovassági laktanya telkén építendő

három nyitott lovarda

munkálatainak vállalalba adása céljából folyó évi

július hó 30-án d. e. 10 órákor

a városi előljáróság hivatalos helyiségében zárt írásbeli ajánlati verseny tárgyalást tart.

Ezen építkezésre költségvetéssel 5175 frt 60 krnyi összeg van előirányozva.

Felhivatnak a vállalkozni szándékozók, hogy 50 kros bélyeggel ellátott zárt ajánlataikat a jelzett határidőig Csáktornya város előljáróságához, annál is inkább nyújtsák be, mivel a későbben érkező ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

Az ajánlathoz bánatpénzül készpénzben 250 forint csatolandó. Az ezen építkezésre vonatkozó tervrajz, költségvetés és egyéb iratok s feltételek Csáktornya város előljárósági hivatalában a hivatalos órák közben megtekinthetők, s a szükséges bővebb felvilágosítások a laktanya építkezés vezetőjénél — Stetka Péter mérnök urnál — megszerezhetők.

Csáktornyan, 1896. évi július hó 9-én

548 1—1

az előljáróság.

A budapesti kiállításra ránduló

n. é. csáktornyai és vidéki közönséget van szerencsém a kiállítás területén levő sörizelő pavillon látogatására meghívni, hol

nagy-kanizsai sört

merek, a mely kitünő minőségénél fogva **a fővárosban is általános tetszésben részesül** és jelentékeny mértékben fogyasztatik.

Galambos Ulrik

544 2—3

a nagy-kanizsai sörgyári kiállítás sörizelő fülkéjének vezetője.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves háziser ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 25 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvény-nél, oszznál, tagszaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller gyártó Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. **40 kr., 70 kr. és 1 frt.** üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszer-tárban készletben van; főraktár: **Türök József** gyógyszeresnél **Budapesten**. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni,** az minden egyes üveget „Horgony” védjegy nélkül mint **nem valódit** utasítsa vissza. **Richter F. Ad. és társa,** csász. és kir. udvari szállítók, **Rudolstadt** (Thüringia).

SZIVATTYUK

mindennemű, házi nyilvános, mezőgazdasági és iparüzélokra.

UJDONSÁG!

Bower-Barff-féle szabadalmazott inoxidálási módszer szerint inoxidált szivattyúk rozsdá ellen védve.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

W. GARVENS, WIEN.

L. Wallischgassa 14. sz.
Schwarzenbergstrasse 6. sz.

MÉRLEGEK,

legújabb javított rendszerű tizedes százas és hidmérlegek fából és vasból, kereskedelmi közlekedési, egyári, mezőgazdasági és ipari czélokra. **Embermérlegek, mérlegek házi használatra, baromtermélegek** Commandit-társaság szivattyú és mérleggyártása.

Legjobb szerkezetű svájci zsebórák.

Ajándéktárgyak nagy választékban.

Pollák Bernát

óras és ékszerész Csáktornyan.

Főter, az új takarékpénztári épületben.

Ajánlja dusan felszerelt

svájci zsebóra-, arany-, ezüst- és chinai ezüst-áru raktárát.

Ajándéktárgyak nagy választékban

👉 olcsó árakért. 👈

Minden e szakmába vágó javításokat jótállás mellett a legolcsóbban, lelkiismeretesen és gyorsan eszközölöm.

👉 **Olcsó árak mellett.** 👈

Fali ingaórák raktára.

Fischel Fülöp (Strausz Sándor)

könyvnyomdája

Csáktornyan,

a legújabb gyorsajtókkal és diszes új betűkkel van felszerelve.

Elvállal minden néven nevezendő

könyvnyomdai munkákat,

ii. m. névjegyek, levélfejek, meghívók, eljegyzési-, esketési- és gyászjelentéseket, — számlák, körlevelek, hivatalos és magán nyomtatványokat, röpiratokat, műveket stb. stb.

👈 bármely nyelven és kivitelben 👈
a legjutányosabb árak mellett.